

IMRT van de prostaat(loge)

<i>IMRT van de prostaat(loge)</i>	<i>02</i>
<i>Vorbereiding</i>	<i>03</i>
<i>Vocht en voeding</i>	<i>05</i>
<i>Bijwerkingen</i>	<i>06</i>
<i>Samenvatting</i>	<i>07</i>

IMRT van de prostaat(loge)

IMRT staat voor intensiteitsgemoduleerde radiotherapie. Dankzij deze techniek wordt gezond weefsel dat in de buurt van de te bestralen tumor of lymfeklieren ligt, zo weinig mogelijk belast met straling.

Organen die in de nabijheid van de prostaat liggen, zijn de endeldarm (=rectum) en de blaas. Deze organen krijgen een deel van de straling, in veel lagere dosis, te verwerken. Om de endeldarm en de blaas zoveel mogelijk te beschermen, worden deze organen op CT- en NMR-beelden ingetekend door de radiotherapeut. Bij het berekenen van het bestralingsplan wordt hiermee rekening gehouden.

De bestraling zelf duurt ongeveer 10 minuten. Het aantal bestralingen ligt tussen de 33 en 38 keer.

Vorbereiding

Om de situatie van de plannings-CT zoveel mogelijk na te bootsen en de gezonde organen maximaal uit het bestralingsveld te houden, moeten de endeldarm en de blaas voor elke bestraling voorbereid worden. Dit kan makkelijk thuis gebeuren.

Endeldarm

Afhankelijk van de vulling van de endeldarm met stoelgang of wind, kan de prostaat zich verplaatsen.

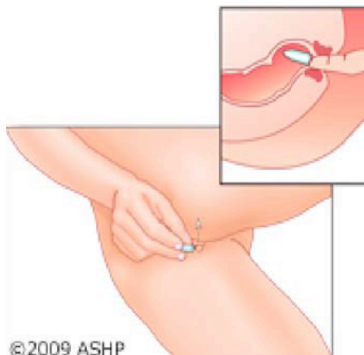
Wanneer de endeldarm gevuld is, komt deze in grotere mate in het bestralingsveld te liggen en wordt de prostaat naar voor geduwd.

De endeldarm vrijmaken van stoelgang en wind is de beste voorzorgsmaatregel.

Dit kan door dagelijks een glycerine-suppo te plaatsen, ongeveer één uur voor de bestraling plaatsvindt. U doet dit bij de eerste twintig bestralingen. Nadien treedt gewenning op en eventueel irritatie zodat hiermee kan gestopt worden.

Van uw radiotherapeut krijgt u een voorschrift mee naar huis om suppo's te halen bij de apotheek.

De suppo staand opsteken is het eenvoudigst. U trekt één knie op door uw voet op het gesloten toiletdeksel te plaatsen. Dan plaatst u de suppo diep in de endeldarm.

Wanneer u aandrang krijgt om stoelgang te maken, gaat u naar het toilet. U wacht best 5 tot 10 minuten tussen het plaatsen van de suppo en het stoelgang maken. Nadat u stoelgang gemaakt hebt, begint u aan de voorbereiding van de blaas.

Vorbereiding

Blaas

De blaas ligt bovenaan en tegen de prostaat. Om de nevenwerkingen op de blaas te minimaliseren, moet de blaas gevuld zijn tijdens de bestraling. Wanneer de blaas gevuld is, valt een groot deel ervan buiten het bestralingsveld en worden de darmen boven de blaas weggeduwd uit het bestralingsveld.

U drinkt, nadat u stoelgang gemaakt, hebt drie bekere water. Vanaf het moment dat u begint te drinken, probeert u uw plas op te houden. De bedoeling is dat uw blaas tijdens de bestraling ongeveer evenveel gevuld is als tijdens het maken van de plannings-CT.

In het begin van de reeks bestralingssessies is het vaak een zoektocht om die juiste hoeveelheid in uw blaas te krijgen. De verpleegkundige zal voor de bestraling met een echotoestel controleren of de blaas voldoende gevuld is. Is dit niet het geval dan zal men u vragen om terug naar de wachtzaal te gaan en nog een beker water te drinken of om naar het toilet te gaan en uw blaas gedeeltelijk te ledigen.

Ontoereikende voorbereiding

Wanneer u terug van de bestralingstafel moet omdat uw blaas of darm niet voldoende voorbereid is, dan is dit in het belang van uw gezondheid. De radiotherapeut wil namelijk de tumor maximaal bestralen en de gezonde weefsels zoveel mogelijk ontzien. De verpleegkundige zal u in dat geval de nodige richtlijnen geven. De bestraling zal nog diezelfde dag plaatsvinden op het ogenblik dat zowel uw endeldarm als blaas goed voorbereid zijn.

Voeding en vocht

Tijdens de bestralingsperiode mag u uw dagelijkse voedingspatroon blijven aanhouden.

Hebt u last van gasvorming bij het eten van bepaalde voedingsmiddelen (bv. kolen, prei, paprika, peulvruchten, koolzuurhoudende dranken), dan is het aangewezen om deze gedurende de bestralingsperiode te mijden. Door overdreven gasvorming kan het langer duren voordat de endeldarm vrij is van stoelgang en wind.

Het belangrijkste is dat u minstens 1,5 liter water per dag drinkt. U mag hiernaast uiteraard nog andere dranken nuttigen.

Probeer voor de bestraling het drinken van alcohol, koffie, thee of cola te beperken. Deze dranken hebben immers een vochtafdrijvend effect. Zo wordt het voor u een stuk moeilijker om de urine op te houden tot het moment van de bestraling.

Bijwerkingen

Normale bijwerkingen

Bijwerkingen die tijdens of kort na (tot 3 maanden later) de bestralingsperiode kunnen optreden, zijn : frequenter stoelgang maken, lossere stoelgang hebben, of slijmen bij de stoelgang. Pijn of bloed bij het maken van stoelgang komen zelden voor.

Dezelfde soort bijwerkingen kan u ondervinden op het vlak van plassen. U moet vaker gaan plassen en u moet sneller reageren wanneer u het gevoel krijgt om te gaan plassen. Een weinig bloed bij de urine of pijn bij het plassen zijn ook niet abnormaal. Mogelijks moet u 's nachts ook enkele keren opstaan om te gaan plassen.

De hoger vernoemde bijwerkingen kunnen in meer of mindere mate voorkomen, maar dit is onvoorspelbaar en persoonsafhankelijk.

In de weken na het afwerken van de bestralingen zullen deze bijwerkingen geleidelijk aan verbeteren.

Krijgt u te veel last van de bijwerkingen, dan kan de radiotherapeut hiervoor medicatie voorschrijven. Start echter niet op eigen houtje met medicatie.

Indien u last heeft kan u steeds terecht bij uw behandelende radiotherapeut via het secretariaat of de verpleegkundige aan het bestralingstoestel.

Alarmtekens

Zeer uitzonderlijk, maar direct te melden aan de radiotherapeut, zijn ernstig bloedverlies bij het plassen of stoelgang maken.

Kort samengevat

- Ongeveer één uur voor de bestraling starten met de voorbereiding van endeldarm en blaas.
- U plaatst de suppo.
- Nadat u stoelgang hebt gemaakt, drinkt u drie bekers water.
- Tijdens de bestralingsperiode drinkt u dagelijks 1,5 liter water.
- Bijwerkingen die u kan verwachten zijn : vaker stoelgang maken, lossere stoelgang, sterke aandrang om stoelgang te maken, pijn, bloed of slijmen bij de stoelgang, vaak moeten gaan plassen, sterke aandrang en 's nachts opstaan om te plassen, pijn of bloed bij het plassen.